

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoP/61/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3715200121
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 10. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3715200121.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Čupkovej a sudcov JUDr. Viery Škultétyovej a JUDr. Aleny Záhumenskej vo veci starostlivosti súdu o mal. D. E., nar. XX.XX.XXXX, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Považskej Bystrici, dieťa matky C. P., nar. 14.XX.XXXX, t.č. bytom U. Q., C. XXX/X-XX, právne zastúpenej T. T. P., advokátom so sídlom U. Q., P. XX/XX a otca D. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XX, právne zastúpeného T. S. A., advokátkou so sídlom U. Q., S. XX/XX, o návrhu matky na zrušenie striedavej starostlivosti, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 11P/1/2015-158 zo dňa 22. júna 2016 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o výživnom a vo výroku o zameškanom výživnom (III. a IV. výrok) **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov **n e m á n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie svojím rozsudkom zmenil rozhodnutie Okresného súdu Považská Bystrica sp.zn. 8P/52/2011-154 zo dňa 10.09.2012 tak, že zrušil striedavú starostlivosť rodičov k mal. D. E., nar. XX.XX.XXXX (I. výrok). Zveril mal. D. do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude maloletého vychovávať, zastupovať a spravovať majetok v bežných veciach (II. výrok). Otcovi uložil povinnosť prispievať výživným na mal. D. od XX.XX.XXXX po 80,- Eur mesačne do 31.12.2015 a od 01.01.2016 uložil otcovi povinnosť platiť výživné vo výške 120,- Eur mesačne, ktoré výživné bude zasielať vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého (III. výrok). Zameškané výživné za obdobie od 01.01.2015 do 31.05.2016 vo výške 1.560,- Eur povolil súd otcovi splácať popri bežnom výživnom v 80-eurových mesačných splátkach, keď prvá splátka je zročná spolu s bežným výživným na nasledujúci mesiac po právoplatnosti tohto rozsudku pod stratou výhody splátok v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky riadne a včas. Pri rozhodovaní vychádzal z rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica sp.zn. 8P/52/2011-154 zo dňa 10.09.2012, ktorým bol mal. D. zverený do striedavej starostlivosti oboch rodičov s tým, že striedavá starostlivosť bola stanovená v týždenných intervaloch a to tak, že každý nepárny týždeň v mesiaci osobnú starostlivosť zabezpečovala matka a každý párny týždeň osobnú starostlivosť zabezpečoval otec. Výživné rodičov upravené nebolo. Týmto rozhodnutím bol upravený styk počas vianočných sviatkov a Veľkej noci. S poukazom na to, že striedavá starostlivosť nie je v prospech maloletého, ktorý striedavú starostlivosť odmieta a nechce bývať u otca, sa matka domáhala zrušenia striedavej starostlivosti. Súd prvej inštancie na základe výsledkov vykonaného dokazovania s prihliadnutím na výpoveď maloletého dospel k záveru, že v súčasnej dobe, vzhľadom na postoj maloletého, nie je pre neho striedavá starostlivosť vhodná. S ohľadom na príjem otca deklarovaný na pojednávaní ako aj príjmy matky rozhodol o výživnom, ktoré považoval za adekvátne veku dieťaťa a jeho potrebám. Stotožnil sa s návrhom matky, že výživné je potrebné určiť od 01.01.2015, odkedy bol maloletý výlučne v starostlivosti matky a otec žiadnym iným spôsobom na výživu maloletého

neprispeľ. Zaplatenie ročného výživného súd povolil otcovi zaplatiť v splátkach podľa § 160 ods. 1 O.s.p.. Vo veci bolo rozhodnuté podľa § 24, § 36 a § 62 Zákona o rodine.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec. Namietal výrok, ktorým súd určil povinnosť prispievať na výživu maloletého D. od 01.01.2015 a rozhodol o zameškanom výživnom a dobe odkedy má k zmene rozhodnutia o výške výživného dôjsť. V odvolaní zdôraznil, že rozhodnutím súdu bol maloletý zverený do striedavej starostlivosti oboch rodičov, výživné upravené nebolo. Otec riadne zabezpečoval potreby a starostlivosť o dieťa, plnil si tak vyživovaciu povinnosť stanovenú zákonom. Správanie matky, ktorá dlhodobo bránila realizácii jeho rodičovských práv, nemohlo spôsobiť, že by otcovi vzniklo akékoľvek zameškané výživné. Otec riadne plnil rozhodnutie o nariadení striedavej starostlivosti a pre dieťa pravidelne cestoval a zabezpečoval všetky jeho potreby akoby bolo dieťa v jeho starostlivosti. Poukázal na to, že neexistuje žiaden dôvod, pre ktorý by matka nemohla podať takýto návrh skôr, resp. otec nemôže byť zodpovedný za dĺžku konania, podľa ktorej súd rozhodoval o návrhu matky na zverenie maloletého do jej starostlivosti. Za nezákonné označil aj rozhodnutie o zameškanom výživnom, nakoľko bolo určované v období, keď existovalo právoplatné rozhodnutie o striedavej starostlivosti a otcovi nebola určená vyživovacia povinnosť, ktorú by si neplnil. Zastával názor, že k zmene pomerov dochádza až právoplatnosťou rozhodnutia o zverení dieťaťa matke, odkedy je možné určiť otcovi vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu.

3. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Uviedol, že výživné je určené od 01.01.2015, t.j. od doby odkedy bol maloletý výlučne v starostlivosti matky. Napriek tvrdeniu otca o úhrade všetkých nákladov na zabezpečenie starostlivosti o dieťa, všetky náklady uhrádzala matka a otec na výživu neprispieval.

4. Matka v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhla, aby krajský súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Tvrdenia, uvádzané otcom v podanom odvolaní, považovala za nepravdivé, s týmto nesúhlasila. Uviedla, že nie je pravdou, že by ako matka porušovala rodičovské práva a marila styk otca s maloletým. Naopak vždy práva otca a záujmy maloletého rešpektovala a nabádala maloletého D. aby k otcovi chodieval i napriek jeho nevôli. Uviedla, že súd prvej inštancie správne ustálil čas, kedy nastala zmena pomerov a dôvodne zaviazal otca k úhrade výživného od 01.01.2015. Správne súd prvej inštancie konštatoval, že o maloletého D. sa stará od vydania predbežného opatrenia a s výnimkou víkendov od 13.05.2016 do 15.05.2016 mu otec nič nekúpil a nezaplatil mu dobrovoľne žiadne výživné. Vydaním predbežného opatrenia nastala faktická zmena pomerov, keďže od tejto doby výlučne sama znášala všetky náklady na výchovu maloletého. Nesúhlasila s názorom odvolateľa, že zmena pomerov je podmienená právoplatnosťou súdneho rozhodnutia. Uviedla, že tento názor otca je v rozpore s ust. § 77 ods. 1 zákona o rodine, ktorý umožňuje súdu priznať výživné od začiatku konania, v ktorom sa o tejto povinnosti rozhoduje. Poukázala aj na pomery otca, ktorý sám uviedol, že má príjem 600,- Eur + 300,- až 400,- Eur, keďže pracuje aj v ručnej autoumyvárni.

5. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec podľa § 65 a § 68 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), bez pojednávania podľa § 385 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP.

6. Súd prvej inštancie v danom prípade rozhodol o zrušení striedavej starostlivosti, zverení maloletého D. o osobnej starostlivosti matky, o vyživovacej povinnosti otca na mal. D. a o zameškanom výživnom. Nakoľko odvolanie otca nesmerovalo do výroku, ktorým bolo rozhodnuté o zrušení striedavej starostlivosti a zverení mal. D. do osobnej starostlivosti matky, predmetom odvolacieho prieskumu sa stal len výrok, ktorým bolo rozhodnuté o výživnom na mal. D. a o zameškanom výživnom (§ 367 CSP).

7. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

8. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

9. Procesné zásady určujú, že pre rozhodovanie súdu je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozhodnutia. Súd teda nemôže prihliadať na skutočnosti, ktoré možno očakávať alebo ktoré nastanú po vyhlásení rozhodnutia. Zákonným pravidlom pri rozhodovaní o výživnom je, že ide o plnenie v opakujúcich sa dávkach uhrádzaných neskôr za skutkových podmienok, ktoré sa v čase rozhodovania nedali predvídať. Vychádza sa z teoretického predpokladu, že sa v podstate nezmenia. V dôsledku rôznych okolností sa však reálne podmienky postupom času spravidla odlišujú od skutkových podmienok, z ktorých rozhodnutie súdu vychádzalo. Ani rozhodnutie o výživnom nie je rozhodnutím nemenným. Priznané výživné možno v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine zmeniť v prípade, ak sa zmenia pomery.

10. V danom prípade je nepochybné, že nastala zmena pomerov, ktorá zakladá právny dôvod na zmenu súdneho rozhodnutia o výživnom. Rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica sp.zn. 8P/52/2011-154 zo dňa 10.09.2012 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č.k. 4CoP/117/2012-177 zo dňa 07.02.2013 bol maloletý zverený do striedavej starostlivosti oboch rodičov, bol upravený styk počas striedavej starostlivosti a rozhodnuté, že výživné sa neurčuje. Rozhodnutím v predmetnej veci súd zrušil striedavú starostlivosť rodičov k mal. D. a maloletého zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude maloletého vychovávať, zastupovať a spravovať majetok v bežných veciach (v tejto časti rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, nakoľko nebolo podané odvolanie). Nakoľko súd prvej inštancie dospel k záveru, že sa zmenili pomery, zmenil rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností (§ 26 Zákona o rodine). V tejto súvislosti nie je právne relevantné, aké dôvody súd viedli k rozhodnutiu o zmene výkonu rodičovských práv a povinností. Právne relevantné je, že zmena pomerov nastala, došlo k zrušeniu striedavej starostlivosti, k zvereniu maloletého do starostlivosti matky, v starostlivosti ktorej je maloletý nepochybne od januára 2015, a to aj v súlade s rozhodnutím o predbežnom opatrení (uznesenie Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 11.12.2014 č.k. 6P/93/2014-23 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č.k. 4CoP/7/2015-55 zo dňa 30.01.2015), ktorým rozhodnutím bol maloletý D. dočasne zverený do starostlivosti matky, ktorá ho bude zastupovať v bežných veciach a spravovať jeho majetok a to do právoplatného skončenia, v ktorej bude súd rozhodovať o zrušení striedavej starostlivosti nad maloletým D. a zverení maloletého do osobnej starostlivosti matke. Keďže maloletý sa od januára 2015 reálne nachádzal v starostlivosti matky, vznikla otcovi od januára 2015 vyživovacia povinnosť k maloletému v zmysle § 62 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Za daných okolností sa odvolací súd stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie, ktorým bola určená vyživovacia povinnosť otca k maloletému D. s účinnosťou od 01.01.2015. Nakoľko otec v konaní nepreukázal plnenie vyživovacej povinnosti vo vzťahu k maloletému od januára 2015 a matka tvrdenie otca o zabezpečovaní potrieb pre maloletého v tomto období popierala, je nenáležitá argumentácia otca, že otec si riadne plnil rozhodnutie o nariadení striedavej starostlivosti a preto nie je dôvod, aby uhrádzal výživné do právoplatného rozhodnutia súdu o zrušení striedavej starostlivosti a zverení maloletého do starostlivosti matky.

11. Pokiaľ ide o rozsah vyživovacej povinnosti v súlade s ust. § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

12. Súd prvej inštancie pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti vychádzal z pomerov na strane maloletého a z pomerov na strane jeho rodičov, zohľadnil potreby maloletého, ktoré sú adekvátne jeho veku a vzal do úvahy tvrdenie otca o výške svojho príjmu, ktoré matka nespochybnila a ktoré aj podľa názoru odvolacieho súdu umožňujú platenie výživného v rozsahu, ako bolo stanovené rozhodnutím súdu prvej inštancie.

13. Z uvedených dôvodov krajský súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o výživnom a vo výroku o zameškanom výživnom potvrdil, nakoľko bolo vecne správne.

14. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 52 CMP. Ide o mimosporové konanie, pre ktoré platí zásada, že žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Odvolací súd nezistil žiadne okolnosti, ktoré by v danom prípade odôvodňovali priznanie trov konania podľa § 55 CMP, ktoré ustanovenie predstavuje výnimku.

18. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu jednomyselne.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, prikázaním pohľadávky z účtu v banke, prikázaním iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok a to odňatím maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať.